

Galenus in lib.
de usu par-
te tibiae mo-
uentibus mu-
sculis senten-
tia.

PROXIMUM quidem nunc erat femur mouentes musculos describere, si demum explicatis antea musculus situ uiciniores aggredi in situ fuisse: uerum quando sectionis potius, quam uiciniorum seriem sequi propositum est, ante musculos femoris motuum opifices, tibiae motores in praesentia ueniunt pertractandi. nam quousque hos asseruas integros, commodè illos administrare nequis. Ceterum quo tibia mouentes musculi insigniores, & proceriores, magisque conspicui sint, eo etiam minus Galeni sententia, & potissimum in illorum functionibus explicandis assentire queo, quauis interim etiam non omni ex parte is sibi consentiat. Quandoquidem non procul à calce tertij de Partium usu libri tibiae motores recensens, atque sua potius imaginatione aliorumque dissectionis professorum libris, quam uera sectione ductus, nouem musculos enumerat, quos femoris os amplexantes, tibiae motores esse hac breui sententia scribit. Tres qui anteriorem femoris sedem occupant, atque omnium huius loci musculorum maximi sunt, rectà ad genu feruntur: horum quidem unus implantatur patellae carnosae apprehensione, duo autem reliqui unum maximum procreant tendinem, qui latefcens implantatur toti patellae, stringens eam exquisitè, & continens cum subiectis. Deinde autem praeuictus articulum, anterioribus tibiae partibus inseritur, eum si iubeatur extendens, unà cum toto ipsius genu articulo. Alij uero duo musculi utraque praedictorum parte, hic quidè externus, ille autè internus, in tibiae lateribus inseruntur, ambo obliqui motus opifices. Qui namque internus est, crus intrò adducit, alter autem extrorsum abducit. Enascitur autem ille quidem ex commissura ossium pubis, hic uero ab extremis partibus ossis coxendicis: optimè enim sic utriusque crus ad motus obliquos abducturi erant. In medio autem inter hos spacio, aliae tres sunt musculorum explantationes, paruis motibus ipsam genu mouentes. Flectit enim genu, et ad interiora adducit tibiae is qui est continuus interioribus: abducit autem extrorsum simul flectendo, uelut inuoluens eam, is qui tangit externos. Reliquos, qui & medius omnium est, in femoris caput internum insertus, flectit quidem totum quoque femur, cum eo autem simul & totam tibiae euellit, immittens se eis quae articulum ambiunt ligamentis usque ad alterum maximorum musculorum, qui in tibia reponuntur, ut simul quoque tibia ipsam totà trahat. Reliquus uero nouè musculorum articulum genu mouentium gracilis & longus, ex illo ossis enatus, tibiae sursum extendit: in ea potissimum figura crus totum statuens, in qua molientes, ac subigentes, pedè ad inguina alterius cruris sursum ducimus. Post haec uerba Galenus Naturà in horum musculorum constructione laudaturus, proculdubio in primis exemplaribus subiunxerat, mirifice & hic Naturà omnia prouidisse, et quae reliquo contextu subsequuntur. At eum musculum, quem in poplite latitare innuit temporis successu, et in re sectione simiarum peritior, cognoscens, hac quoque suo quod ad nos demanauit, exemplari interiecit. Praeter autè hos omnes est paruus musculus in poplite, genu quoque flectens. Ut simul omnes ab ipso hac serie enarrati, numero decem censeantur. Haec sanè ipsius oratio clarissima est, ex qua quicquid etiam citra inspectionem quos enarrat musculos imaginatione sibi pulchrè cōfingit, at quam sit ueritati cōsona, partim ab ipso in secundo de Administrandis sectionibus, partim uero ex sectione discito. Verum quando ipsius orationis series in secundo de administrandis sectionibus longior est, quam ut tota hic describi debeat, ego femoris musculos eo ordine, quo ibidè recensentur, enarraturus sum, Galeni sententiam post musculi descriptionem cōtinuò subiiciens, ac pariter addens, in quo ordine in praescripta ex libris de Partium usu oratione hunc illum uel enumerauerit. Nihilominus priusquam musculos aggrediar, id summo studio abste cōtendo, ut quot motibus tibiae agis, accuratè examines. Galenus in libris de Usu partium, ut praecedens attestatur oratio, tibiae extendi simpliciter dixit, non adiungens eam magis aut introrsum aut extrorsum, aut prorsus in mediū rectà extendi. At flexionem uidet triplicem enumerare: unā quati biā retrorsum, seu in posteriora sursum uersus exteriora duci innuit, alterā, qua introrsum illā sursum tractā agi dicit, tertiam, qua tibia in neutrum latus inclinante, rectā flectimus. Quamquā tertium hunc ductum duntaxat flexionis nomine, & praecipue in secundo de Administrandis sectionibus donare uideat. Deinde in praescripto ipsius sermone, secus atque in libris de Administrandis sectionibus tibia in latera moueri affirmat, quū unū musculū hanc extrorsum abducere, alterū introrsum adducere scribit. Postea, ubique motū tibiae assignat, quo hac sursum oblique uelut ad alterius cruris femur ducit. hoc motu tibiae agi ab illis cōspicimus, qui pedibus coria in ligneis stratis emolliunt, aut quū pistores massam apud plerasque nationes calcant. Atque hos motus ita Galenus enarrat, ut proprios prorsus tibiae illos esse arbitret, ipsisque peculiare musculos assignet,

Galenus in 2 de
Admi. sectio.
sententia cum
uera musculor-
um descripti-
one, enarra-
tur.
Tibiae motus.

gnet, quū interim rectissima flexione et extensione tibia, quiescente femore, solū agatur. Si enim tibia cum pede in latum digna animaduersione ducit, id sanè femoris sit beneficio. Neque est quod huic paradoxo corroborando, plixius insista, quū ipse iam admonitus luce clarius animaduertas, tuā tibia immoto prorsus femore, duntaxat rectissimo tramite flecti extendique. Quamquā quū motus hos examinas, non perfuntorie animus femoris motibus adhibendus sit, nisi enim gnauiter attenderis, te inscio femoris caput in coxendicis osse sitū mutabit, unde etiā mox alia tibiae flexio extensioque, quam prius, apparebit. Sed quum in re maximopere notanda, non adeo secordè nunc fore quēpiam arbitret, quin adhibitis ossibus haec sedulo rimetur, atque in ipsa sectione expēdat, musculos ipsos aggrediar ea lege, ut secundo de Administrandis sectionibus Galeni libro adaptato haec legas, nisi enim illius libri obstat enarratio, diuersa longèque faciliore, quam Galenus serie, praesentes musculos recenseret. Primus itaque acuto exortu principium, ē neruea substantia & modica carne cōmixtum ducit, ab anteriori ossis ilii spinā sedē, aut ab illo ossis appendicis anteriori extremo. Hic musculus non procul ab origine totus carneus euadit, & modicè dilatescens, gracilis permanet: eius tamē latitudo ipsius crassitiem spissitudinem uel duplo (ut sic dicam) superat, & hanc formam musculus ad tendinis usque productionem retinet, qui ab illo ossis spina, deorsum oblique uersus interiora sensim adeo prorepat, ut internū femoris latus tandem iuxta mediam femoris longitudinem exquisitè occupet: hinc adhuc magis in interiora retrorsum paulatim procedens, ē regione internū femoris capitis iuxta genu cōstitit, ad quod uelut obliquo ductu reflexus, antorsum descendit, tendinem in anteriorem tibiae sedē insertens. Porro musculus tendinē hunc tum primum producit, quando ad anteriora secundū femoris caput reflexus, gracilior teresque efficitur. Tendo enim ipse non latus, sed adamussim (quicquid Galenus suis fidens simijs asserat) teres est, tibiae ossi ad internū latus acutè illius lineae secundum ipsius longitudinem exortu insertus. Hunc musculū Galenus in secundo de Administrandis sectionibus primū enumerat, in praescripta autē oratione non. Et utrobique huius musculi beneficio tibia sursum ad alterius cruris inguina, aut ad femur allici arbitrat, qui motus non huius solū musculi opera, uerum femur mouentium & tibiae musculorum auxilio unā perficitur. Tibia namque suis musculis flexa, & femore deinde suorum musculorum ope sursum in interiora ducto, motus ille succedit. Nisi enim flexa prius tibia femoris motū sequaretur, eiusmodi motu tibia nequaquam alterius cruris femori, aut tibiae, obduceretur. Secundus musculus amplo, et prorsus nerueo principio ex pubis osse enascitur. Vbi enim pubis ossa in uicē cartilagine cōmittuntur, secundum commissurā longitudinē duo sibi contigua oriuntur musculorum principia, quorum alterum ad dextrū crus, alterū uero ad sinistrū defertur, secundū hunc musculū constitutus. Tanta itaque huius musculi principij est amplitudo, quāta pubis ossis commissurā est lōgitudo. Principiū hoc non procul ab origine striccius crassiusque, et carnosum prorsus efficitur, ut eius latitudini crassities uix cedat, & musculus paulo minus toto teres euadat, qui deorsum per femoris interiora descendēs, sensim gracilior tantisper efficitur, ut iam internū femoris caput non procul à genu articulo cōtingens, in exactū teretē tendit, si nāt, eadē sedē qua primi musculi tendo tibiae innatū, sed tanto interiorius, seu posteriorius, quanta primi musculi tendinis est crassities. Hic musculus in parū obesis mulieribus, rigidum quoddā & durū ligamentum, seu neruus, seu tale quid esse apparet, eod quod ex carnis in illis musculus neruea substantiā duntaxat habeat, & exiguo adipe obtegatur. Praesentis musculi beneficio Galenus in praescripta oratione, tibia ad internū latus duci attestatur, illū in serie quintum enumerans. In secundo autē de Administrandis sectionibus libro, tibia clatius & interiorius musculi huius auxilio attolli prodidit. hoc est (si modò rectè ipsius sententiā assequor) praesentē musculū tibia uersus interiora maximè inclinante flectere, quod enim attollere ipse dixit, mihi flexū insinuat. Perficeret autē eiusmodi motū, si tibiae extremū unā cum pede alteri tibiae imponeres, qui motus & flectentiū tibiae musculorum ope, & femur quoque introrsum ducentium flectentiūque auxilio celebratur. Quippe si crus utriusque rectū, neque prorsus inflexū habueris, non integrū tibi erit immoto femore alterius cruris tibia, uel minimum, alteri cruri implicare, aut uel obscurissimè rigidū etiā cruris tibia in alterū latus, immoto femore, deducere. Tertius cū alijs ut minimū tribus musculis, ex infima coxendicis ossis sedē enascitur. Ab eius namque ossis appendice (quae nobis statibus in eius ossis infima sedē, in simijs uero & canibus quū anterioribus innituntur pedibus, in extrema habet) ordinata serie multorum musculorum capita principium ducit, quorum tertius hic musculus omnium postremū exigit. Ab elatiori enim & maximè posteriori eius appendicis sede, nerueū gracileque principium educitur: quod deorsum descendēs, aliquantulū sub origine carnei sit, teretē quodāmodo constitutū musculū, suo principio iam longè crassiorē. Hic deorsum per femoris posteriora prorepat, aliquantulū oblique tantisper ductus, donec ad posteriorē se-

Primus tibiae
mouentium.

Lib. 2 de Ad-
mi. sectio.

Secundus.

Tertius.